

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., v právní věci **žalobce: M.D., nar. „X“, bytem „X“, zastoupeného obecným zmocněncem JUDr. T. B., bytem U. 684/6, P. 10, proti žalovanému: Krajský úřad Pardubického kraje, se sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6.5.2014, č.j. KrÚ 17837/2014/ODSH/14,**

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení předmětu řízení:

Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Pardubic (dále „správní orgán prvního stupně“) ze dne 5. 2. 2014, č.j. OSA/P-1735/13-D/31, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125 odst. 1 písm. f) bod 4 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o provozu na pozemních komunikacích“), čehož se měl dopustit tím, že dne 28. 10. 2013 v době okolo 9: 35 hodin jako řidič motorového vozidla tov. zn. Škoda Superb, reg. zn. vozidla „X“ překročil

v ulici Na Drážce v Pardubicích nejvyšší povolenou rychlost o 9 km/h (po odečtu povolené odchylky), tedy tím, že překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci o méně než 20 km/h, za což mu byla uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a paušální náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

Žalobní body:

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou. Žalobce v podstatě jako jedinou žalobní námitku uvádí, že nebyl naplněn materiální znak skutkové podstaty přestupku. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 104/2008-45, podle kterého je dle žalobce správní orgán vždy povinen prověřit existenci okolností, které by vylučovaly naplnění materiálního znaku a tím by vylučovaly, že by se v konkrétním případě jednalo o přestupek, a to navzdory tomu že formální znak, tedy překročení rychlosti, byl naplněn. Nelze se tedy spokojit s tvrzením, že překročení rychlosti se rovná vždy přestupku, přičemž v případě žalobce se jedná o překročení rychlosti o 9 km/h a u případu posuzovaného Nejvyšším správním soudem se jednalo o překročení rychlosti o 2 km/h. Dle žalobce je za relevantní faktické okolnosti třeba považovat místo, kde došlo k přestupku, a to zejména stavebně-technický stav, přehlednost, viditelnost, výskyt přechodů pro chodce, chodníků, cyklostezek, hustotu okolní zástavby apod.; výskyt a vztah k ostatním účastníkům provozu, tzn. hustotu provozu, přítomnost vozidel, přítomnost chodců, cyklistů, dětí apod.; možnost nenadálého vběhnutí osob do vozovky, schopnost a možnost snížit rychlost vozidla tak, aby nedošlo ke střetu apod.; povětrnostní podmínky, tzn. zejména denní dobu, výskyt vlhkosti na vozovce, případně sněhu nebo ledu, teplotu, rychlost a směr větru aj.; technický stav vozidla, a to právě v návaznosti na schopnost vozidla snížit rychlost; schopnost řidiče, tzn. věk, řidičské schopnosti a zkušenosti, zdravotní stav, vliv alkoholu, návykových látek nebo léků aj.

Uvedené dle žalobce plyne z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 106/2011-77, když okolnosti spoluurčující porušení nebo ohrožení zájmu společnosti musí být posuzovány v každém konkrétním případě, což však žalovaný neučinil. Žalobce považuje argumentaci žalovaného v jeho rozhodnutí k této problematice za nedostatečnou (nebezpečnost byla naplněna samotným naplněním znaků zvláštní skutkové podstaty a ohrožením chráněného zájmu, kterým je dodržování pravidel silničního provozu, kdy došlo k možnému ohrožení dalších účastníků silničního provozu). Žalovaný měl provést podrobné dokazování, aby zodpověděl všechny otázky shora popsanych významných skutečností. Žalobce zdůraznil, že dodržování právem chráněného zájmu, a to pravidel silničního provozu přitom není znakem materiálním, nýbrž je znakem formálním. Žalobce považuje za nepřezkoumatelný závěr žalovaného v tom smyslu, že došlo k možnému ohrožení ostatních účastníků silničního provozu, neboť zásadním pro tento závěr by bylo provedení dokazování, např. výsledkem svědků strážníků, kteří byli na místě, aby vypovídali o povaze provozu a výskytu ostatních účastníků silničního provozu, případně by bylo zásadním „*podrobné zasazení jednání obviněného do okolností, za kterých k jednání došlo.*“ Dle žalobce tak chybí dokazování oněch shora uvedených významných skutečností. Žalobce tvrdí, že z hlediska bezpečnosti provozu není podstatná rychlost, ale schopnost zastavit, a ta se liší v důsledku proměnných popsanych výše (povrch komunikace, technický stav vozidla apod.). Dále žalobce poukázal na jiné technické parametry moderních vozidel, přičemž vývody žalovaného o tom, že v rychlosti, kterou jel žalobce, by nebylo možno bezpečně zastavit, označil za „*ničím nepodložené spekulace.*“

Provoz na pozemní komunikaci se dle žalobce „*ocitá v neustále se měnící situaci a rychlostní limity jsou pouze hrubé nepřesné aproximace určitých situací a určitých podmínek,*

keré nemohou postihnout realitu v její nekonečné variabilitě.“ Materiální aspekt tak vystupuje jako korektiv spravedlnosti ve vztahu k formálnímu aspektu. Žalobce odmítá názor Nejvyššího správního soudu obsažený v rozhodnutí č.j. 5 As 104/2008-45: „...*materiální aspekt se zpravidla protíná s aspektem formálním...*“ Dle žalobce se naopak materiální aspekt s formálním protíná jen naprosto výjimečně, neustále osciluje kolem jeho středu, a to oběma směry.

Dle žalobce je „*vyloučeno, aby jeden limit mohl postihnout na témže místě nebo na jakémkoli nekonečném počtu míst, v nekonečném množství počtu situací bezpečnost takového jednání.*“ Žalobce má za to, že rozhodovací proces, kdy rychleji než povoleno rovná se přestupek, nemá nic společného s materiálním právním státem. Jestliže důvodem pro omezení rychlosti je zamezení negativních důsledků neschopnosti zpomalit nebo zastavit vozidlo, pak je podstatným elementem právě schopnost zpomalit nebo zastavit a ne samotná rychlost.

Žalobce vnímá nastíněný problém jako systémový, kdy „*policie měří rychlost, aby ji měřila, a úřady projednávají tyto delikty, aby je projednaly (a vybraly na pokutách), tj. vykonávají činnost pro činnost.*“ Dle žalobce je skutečným smyslem postihování takového jednání, které je prokazatelně nebezpečné a ohrožuje bezpečnost účastníků provozu. S ohledem na uvedené označil žalobce materiální aspekt za jediný spravedlivý korektiv, protože posuzuje to jediné a podstatné: „*vliv jednání řidiče na bezpečnost provozu a tedy alfu a omegu a mantru provozu na pozemních komunikacích.*“ Dle žalobce tak bezpečnou rychlost na místě samém neurčuje dopravní značka, ale jen podmínky na místě samém.

Žalobce proto navrhl zrušení žalovaného rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání žalovanému.

Vyjádření žalovaného:

Žalovaný setrval na právním názoru uvedeném v odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhla zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci krajským soudem:

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání.

Ve správním spise je založeno oznámení o podezření ze spáchání přestupku, fotografická dokumentace se záměrným křížem s uvedením rychlosti 62 km/h a registrační značkou vozidla žalobce, ověřovací protokol měřicího zařízení, osvědčení o proškolení zasahujícího strážníka z ovládání rychloměrů a kladné stanovisko Policie ČR Pardubice k žádosti na měření rychlosti vozidel v předmětné lokalitě. Ve věci bylo provedeno ústní jednání bez přítomnosti žalobce, při němž byly provedeny listinné důkazy a přehrán videozáznam pořízený z místa přestupku městskými strážníky.

Správní orgán prvního stupně vycházel ve svém rozhodnutí z oznámení Městské policie Pardubice a z fotografického záznamu měření rychlosti. Důkazy vyhodnotil tak, že se jedná o nezpochybnitelnou naměřenou rychlost jízdy vozidla obviněného se zřejmou reg. zn. vozidla s tím, že vozidlo bylo zastaveno a řidič ztotožněn, tedy není pochyb o osobě obviněného (uvedené skutečnosti žalobce ani v žalobě nezpochybňoval.) **Pokud jde o materiální stránku přestupku, správní orgán prvního stupně tento aspekt podmiňující protizákonnost jednání rozebírá na straně 4 svého rozhodnutí, když za materiální znak**

přestupku považuje potřebnou míru společenské nebezpečnosti, kterou dovozuje jednak přímo ze skutečnosti, že toto jednání postihuje zvláštní skutková podstata přestupku v zákoně o provozu na pozemních komunikacích a jednak z narušení zájmu společnosti na tom, aby v provozu na pozemních komunikacích nedocházelo ze strany účastníků provozu k porušování pravidel silničního provozu a k ohrožování ostatních účastníků silničního provozu, kteří mají právo předpokládat, že i ostatní účastníci dodržují pravidla silničního provozu.

V konkrétní rovině pak správní orgán prvního stupně uvedl, že se u obviněného jednalo o zavinění z nedbalosti, o jednání s ohrožovacím následkem, když byla porušena povinnost řidiče stanovená v § 18 odst. 4 zákona o provozu na pozemních komunikacích dodržovat při jízdě v obci maximální povolenou rychlost. Dále se správní orgán prvního stupně materiálním aspektem zabíral v části odůvodnění věnované uložené sankci, když zdůraznil, že překročení nejvyšší povolené rychlosti vede často k dopravním nehodám se závažnými následky. **V konkrétním případě se jednalo o exponovanou komunikaci se zastávkami dopravních prostředků městské hromadné dopravy a s přechody pro chodce.** Při zvolení výše sankce bylo přihlédnuto k tomu, že rychlost byla překročena „pouze“ o 9 km/h a že obviněný neměl za poslední 3 roky záznam v evidenční kartě řidiče. Proto byla žalobci uložena pokuta na spodní hranici zákonné sazby, a to 1.500,- Kč, když měla plnit především preventivně výchovnou roli.

Odvolání žalobce obsahovalo následnou stěžejní žalobní námitku, tedy tvrzení o nenaplnění materiálního aspektu přestupku. **Žalovaný svým rozhodnutím potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a odvolání zamítl s tím, že prokázání naplnění materiálního aspektu jednoznačně vyplývá z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, neboť spočívá v nebezpečnosti jednání obviněného, kdy došlo zejména k možnému ohrožení ostatních účastníků silničního provozu. Překročení rychlosti obviněného nebylo sice vysoké, ale jedná se o frekventovanou pozemní komunikaci se zastávkami hromadné dopravy a přechody pro chodce.**

Krajský soud se po přezkoumání napadeného rozhodnutí plně ztotožňuje s právním názorem žalovaného vysloveným v jeho potvrzujícím rozhodnutí a potažmo rovněž s právním názorem vysloveným v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130 publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

Krajský soud dodává k argumentaci žalovaného následující. Předně je na místě zdůraznit, že legislativa je doménou zákonodárce a obecným soudům nepřísluší hodnocení toho, je-li zvolený způsob legislativní úpravy nejvhodnějším prostředkem pro dosažení zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích (jednalo by se o nepřijatelné zasahování moci soudní do moci zákonodárce). Jestliže zákonodárce zvolil cestu stanovení limitních povolených rychlostí v obci, a to formou dopravní značky, která je jako součást pravidel silničního provozu pro účastníky silničního provozu závazná, pak je každý účastník silničního provozu primárně povinen tuto dopravní značku dodržovat. Tato povinnost vyplývá z ustanovení § 4 písm. c) zákona o provozu na pozemních komunikacích. **Bez hlubších úvah a zdůvodnění lze vyslovit, že omezení rychlosti v obci na 50 km/h**

odráží na základě statistiky zobecněnou zkušenost o přijatelné, ještě bezpečné, rychlosti pohybu vozidla v obci, při jejímž překročení dochází zpravidla k zvýšení rizikových dějů v provozu na pozemních komunikacích. Právě z tohoto důvodu je třeba již samotné naplnění skutkové podstaty přestupku spočívající v překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci zásadně vnímat nikoliv jen jako formální, nýbrž rovněž jako materiální znak, tedy nutno přijmout ono prolínání či „protínání“ se formálního a materiálního znaku přestupku, které vyložil již Nejvyšší správní soud, jak uvedeno shora, které však žalobce odmítá.

Mimo to nelze opomenout, že správní orgán prvního stupně a následně žalovaný v dané věci poukázal na to, že se jedná o frekventovanou ulici se zastávkami prostředků hromadné dopravy a s přechody pro chodce. Oba správní orgány se tedy zabývaly konkrétními okolnostmi místa spáchání přestupku, když toto zjištění krajského soudu činí žalobcovu námitku v tomto ohledu zcela lichou. Je totiž zřejmé, že jednalo-li se o frekventovanou ulici s pravděpodobným výskytem chodců, pak je materiální aspekt zákonem zapovězeného jednání posílen (jinak by tomu bylo např. v nezastavěném území obce několik málo desítek metrů před hranicí obce). Nelze rovněž odhlédnout od toho, že sám zákonodárce přistoupil k vnitřní diferenciaci skutkové podstaty přestupku spočívající v překročení nejvyšší povolené rychlosti, a to právě v závislosti na rychlosti vozidla, jak je jednoznačné z dikce ustanovení § 4 písm. c) zákona o provozu na pozemních komunikacích, čímž bylo postihnutí materiálního aspektu konkrétního protiprávního jednání zvýrazněno.

Pokud se žalobce dovolává toho, že správní orgány mají v každém individuálním případě hodnotit veškeré okolnosti, které dle něho mají vliv na bezpečnost a plynulost silničního provozu, pak lze v obecné rovině s žalobcem souhlasit, avšak k této povinnosti správního orgánu je třeba přistoupit tak, že vyjde-li najevo nějaká nestandardní okolnost, pak je správní orgán povinen k ní přihlížet z toho pohledu, zda zcela nevylučuje či výrazně nezmírňuje vinu žalobce. Mimo to žalovaný správně uvedl, že k okolnostem případu bylo přihlédnuto při stanovení výše ukládané sankce, když byla zvolena spodní hranice pokuty.

Jádrem povinnosti účastníků silničního provozu spočívající v dodržování pravidel silničního provozu, včetně dopravního značení, je ta žalovaným správně zmíněná okolnost, že každý účastník silničního provozu má právo předpokládat, že pravidla silničního provozu jsou ostatními účastníky dodržována.

Krajský soud podal ucelený právní názor na věc, který zcela vylučuje právní teorii žalobce předestřenou v žalobě ve svém důsledku vedoucí k popření smyslu právní regulace rychlostních limitů. Na tomto místě je vhodné upozornit na relevantní soudní judikaturu ohledně rozsahu odůvodnění soudního přezkumu. Podstatné je, aby se správní soud vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008 – 13). Rozsah reakce soudu na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry (proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení /srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008 – 13, dostupný na www.nssoud.cz/), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní (což připouští i Ústavní soud – srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09 /odstavec 4 odůvodnění/, usnesení ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/10 /odstavec 5 odůvodnění/, usnesení ze dne 7. 5. 2009, II. ÚS 515/09 /odstavec 6 odůvodnění/, či rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011 – 72, dostupný na www.nssoud.cz atd.) - tzn., že na určitou námitku lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí soud prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. **Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“** (srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68; srov. obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, bod 21, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, bod 41, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 – 50, bod 17). Úkolem krajského soudu je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 3.4.2014, č.j. 7 As 126/2013-19).

Krajský soud dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí k jednoznačnému závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Náklady řízení:

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle zásady úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a úspěšnému žalovanému podle obsahu soudníhopisu nevznikly takové náklady, které by přesahovaly rozsah jeho obvyklé úřední činnosti.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 21. srpna 2014

JUDr. Petra Venclová, Ph. D., v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová